

Onderzoeksrapportage MijnBurgemeester Dongen - Ambtenaren

De gemeente Dongen is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Als onderdeel van deze zoektocht heeft de gemeente ambtenaren gevraagd naar wat voor persoon de gemeente op zoek moet. Wat zijn volgens ambtenaren belangrijke eigenschappen voor de nieuwe burgemeester? En aan wat voor persoon denken zij wanneer zij de nieuwe burgemeester voor zich zien?

Datum: 20 oktober 2023

Aantal deelnemers: 33

In opdracht van: gemeente Dongen

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

In deze rapportage	2
Aanleiding onderzoek	3
Samenvatting resultaten	5
Resultaten consultatie	7
Stellingen.....	7
Kenmerken.....	13
Open vragen.....	14
Onderzoeksverantwoording	16
Bijlage 1: Typen burgemeesters	17

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

De tool 'MijnBurgemeester'

De gemeente Dongen is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Om inzicht te krijgen in wat voor iemand de inwoners graag zien als toekomstige burgemeester heeft Citisens de MijnBurgemeester-tool ontwikkeld. Gemeente Dongen is daarnaast benieuwd wat voor iemand de ambtenaren van de gemeente graag zien als nieuwe burgemeester. Om hierachter te komen is dezelfde tool uitgezet onder de ambtenaren van de gemeente. Via een online vragenlijst hebben de ambtenaren van Dongen hun mening gegeven aan de hand van tien stellingen, een lijst met kenmerken en twee open vragen. De resultaten van de consultatie en bij wat voor type burgemeester de voorkeur van de ambtenaren van Dongen ligt, leest u in deze rapportage.

4 Burgemeesterstypen

Verschillende mensen verschillen van mening over wat iemand voor hen de ideale burgemeester maakt. Om deze verschillende ideeën te vatten ontwikkelde Citisens de MijnBurgemeester-tool, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen vier verschillende typen burgemeesters. Deze typering werd opgesteld aan de hand van een combinatie van literatuurstudie en datagedreven onderzoek. Op basis van wetenschappelijke publicaties over leiderschapstijlen werden vier dimensies geïdentificeerd: leiderschapsoriëntatie, omgang met macht, taakoriëntatie en communicatiestijl. Vervolgens zette Citisens in 2022 een onderzoek uit onder het Citisens panel waarbij invullers werden gevraagd wat iemand voor hen een ideale burgemeester maakt. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek werd voor elk van de vier dimensies in kaart gebracht wat de stijlvoorkeuren van de respondenten waren en hoe deze van elkaar verschilden. Dit werd gebruikt als input voor het opstellen van een stellingenset voor elk van de vier dimensies. Door middel van een clusteranalyse zijn vervolgens vier typen burgemeesters opgesteld:

1. Efficiënte Probleemoplosser: resultaat gedreven, op zoek naar oplossingen.
2. Trouwe Beschermer: blik vooral gericht op het heden, behoudend.
3. Enthousiaste Aanvoerder: zoekt de grenzen op, niet bang voor verandering.
4. Kritische Coach: gefocust op samenwerking, aandacht voor een goed proces.

Aan de hand van de MijnBurgemeester-tool kregen de ambtenaren uit Dongen te zien welk type burgemeester het best past bij de antwoorden die zij gaven. Naast een weergave van de resultaten per stelling, leest u in deze rapportage ook op welk type burgemeester de ambtenaren van Dongen het vaakst uitkwamen. De beschrijvingen die de invullers te zien kregen voor elk van de vier verschillende typen vindt u in bijlage 1.

Invullers bereiken

De vragenlijst werd via een open link aan de ambtenaren van Dongen gestuurd. Deze was toegankelijk via computer, tablet en smartphone.

33 respondenten

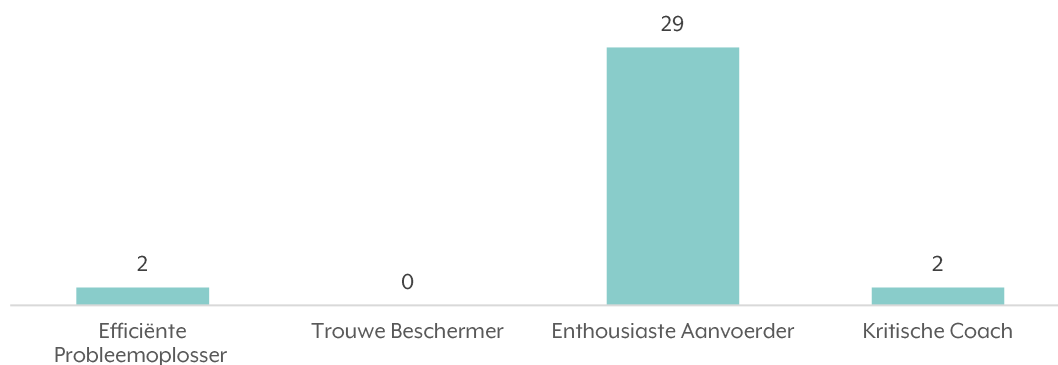
Uiteindelijk hebben de antwoorden van 33 ambtenaren die de MijnBurgemeester-tool invulden geleid tot de inzichten die u leest in deze rapportage. Omdat het aantal invullers minder dan 100 bedraagt zijn in alle figuren en tabellen hele aantallen genoteerd, in plaats van percentages. Een toelichting op de analyse leest u in de onderzoeksverantwoording.

Samenvatting resultaten

HOOFDSTUK 2

Type burgemeester

De antwoorden die de invullers gaven op tien stellingen, verdeeld over de vier dimensies, leiden voor iedere invuller tot een voorkeur voor één van de vier typen burgemeesters. Aan het eind van de vragenlijst kregen deelnemers een typering te zien van de burgemeester die het best bij hun mening past. Een grote meerderheid van de deelnemers kwam uit op een **Enthousiaste Aanvoerder**, zoals blijkt uit onderstaande figuur. Enthousiaste Aanvoerders worden getypeerd door het opzoeken van grenzen. Zij hebben hun blik gericht op de toekomst, schuwen verandering niet, en betrekken anderen graag bij hun plannen.

Type burgemeester	N
Efficiënte Probleemoplosser	2
Trouwe Beschermer	0
Enthousiaste Aanvoerder	29
Kritische Coach	2

Uitkomst per stelling

Ambtenaren in de gemeente Dongen zijn over de meeste dingen met elkaar eens wat betreft de nieuwe burgemeester van de gemeente. Zo geven zij de voorkeur aan een burgemeester die zich **richt op de uitdagingen van de toekomst**, in plaats van de uitdagingen van vandaag. Ook hebben zij graag een burgemeester die een **burgervader/-moeder** is en haar of zijn **gevoelens laat zien**. Verder vinden zij het belangrijk om een burgemeester te hebben met een **informele houding** en die **gaat voor de goede sfeer**. Als laatste hebben ambtenaren voorkeur voor een burgemeester die **snel actie onderneemt, hard optreedt** bij dreigend gevaar en **handhaaft** bij overlast.

Op andere punten is er minder overeenstemming. Zo zijn ambtenaren verdeeld of zij liever een burgemeester hebben die een enthousiaste vernieuwer is of een burgemeester die als **stabiele factor** dient. Voor het laatste is een lichte voorkeur. Daarnaast hebben ambtenaren een voorkeur voor een burgemeester die **ergens voor staat**, in plaats van strikt onpartijdig is.

Gemeente Dongen wordt omschreven met de woorden betrokken en trots

Invullers van de MijnBurgemeester tool konden uit een lijst van zeven vooraf geselecteerde en geteste kenmerken er twee selecteren die hun gemeente voor hen typeert. Hierbij omschrijven ambtenaren hun gemeente het vaakst als betrokken en trots.

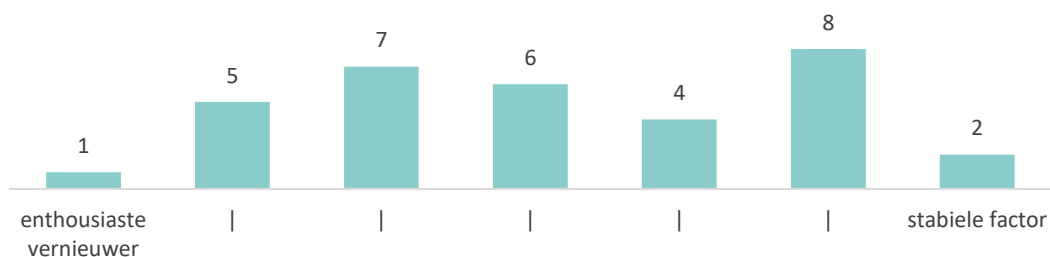
Resultaten consultatie

HOOFDSTUK 3

Hieronder vindt u de resultaten van de tien stellingen waarover ambtenaren van de gemeente Dongen hun mening hebben gegeven. Bij elke stelling kon men aangeven welke eigenschap of welk gedragsvoorbeeld zij belangrijk vinden voor hun nieuwe burgemeester. Deelnemers konden zich positioneren op een zevenpuntsschaal om hun mening weer te geven.

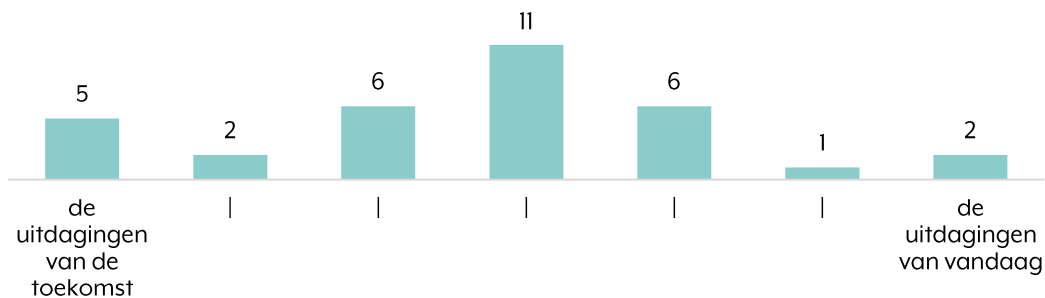
Stellingen

Enthousiaste vernieuwer of stabiele factor

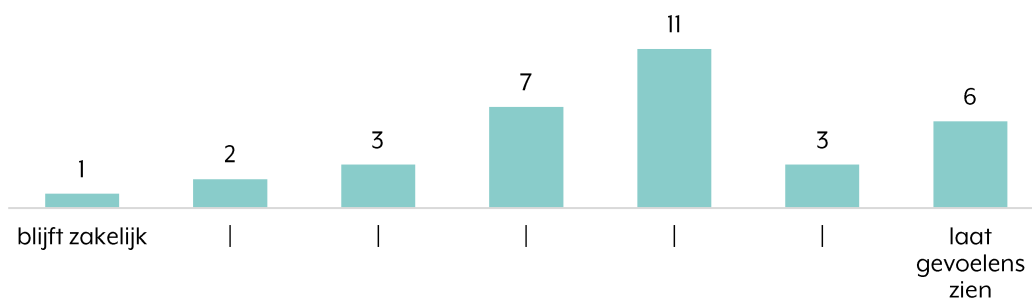
Mijn burgemeester is een: enthousiaste vernieuwer / stabiele factor						
Enthousiaste vernieuwer	1	2	3	4	5	Stabiele factor
	1	5	7	6	4	8
						2

Uitdagingen van de toekomst of vandaag

Mijn burgemeester richt zich op: uitdagingen van de toekomst / uitdagingen van vandaag						
Uitdagingen van de toekomst						Uitdagingen van vandaag
5	2	6	11	6	1	2

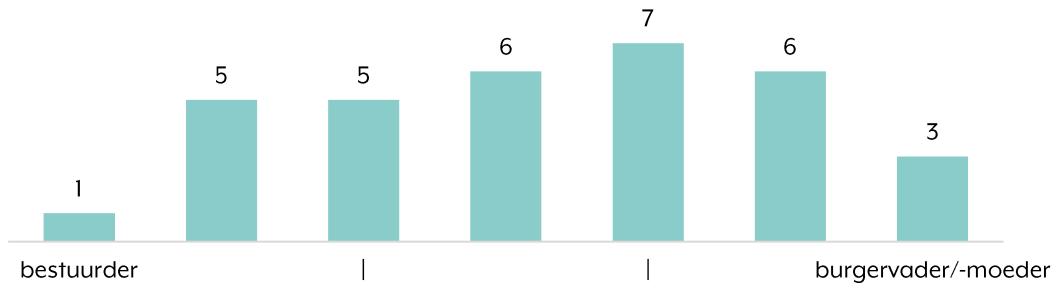
Blijft zakelijk of laat gevoelens zien

Mijn burgemeester: blijft zakelijk / laat gevoelens zien						
Blijft zakelijk						Laat gevoelens zien
1	2	3	7	11	3	6

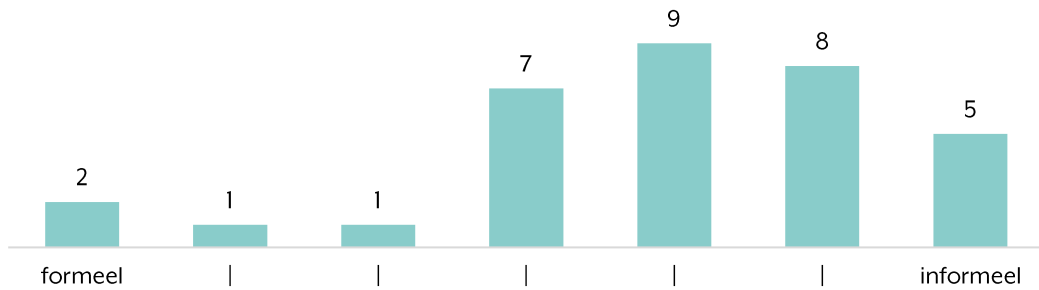

Bestuurder of burgervader/-moeder

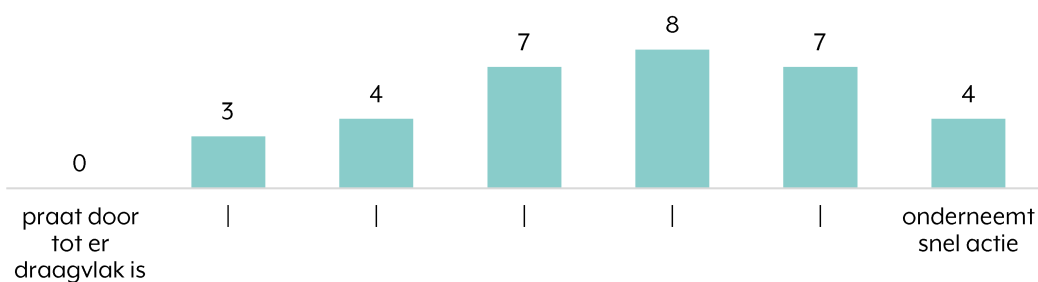
Mijn burgemeester is vooral: bestuurder / burgervader/-moeder						
Bestuurder						Burgervader- /moeder
1	5	5	6	7	6	3

Formeel of informeel

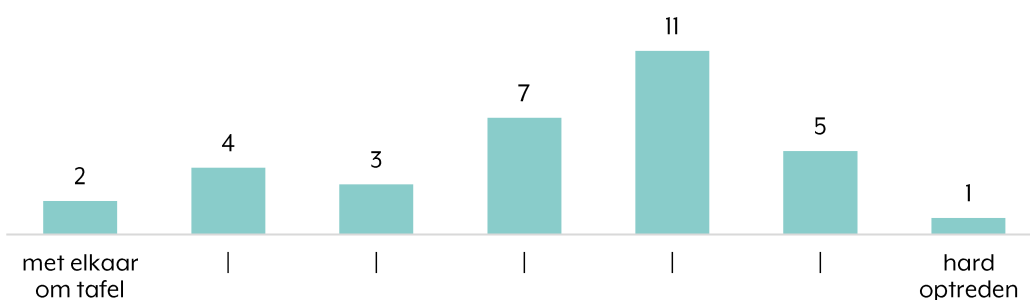
De houding van mijn burgemeester is: formeel / informeel						
Formeel						Informeel
2	1	1	7	9	8	5

Praten tot er draagvlak is of snel actie ondernemen

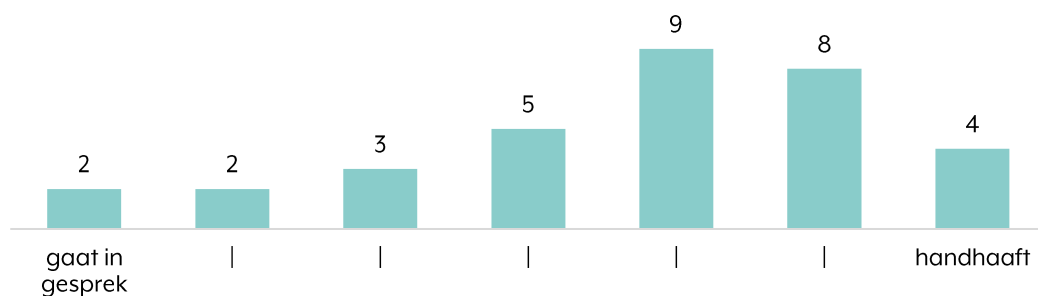
Mijn burgemeester: praat door tot er draagvlak is / onderneemt snel actie						
Praat door tot er draagvlak is						Onderneemt snel actie
0	3	4	7	8	7	4

Met elkaar om tafel of hard optreden

Mijn burgemeester bij dreigend gevaar: met elkaar om tafel / hard optreden						
Met elkaar om tafel						Hard optreden
2	4	3	7	11	5	1

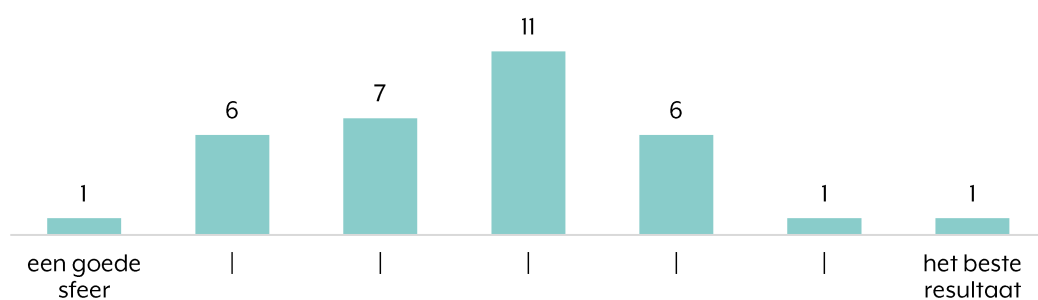
In gesprek gaan of handhaven

Mijn burgemeester bij overlast: gaat in gesprek / handhaaft

Gaat in gesprek						Handhaaft
2	2	3	5	9	8	4

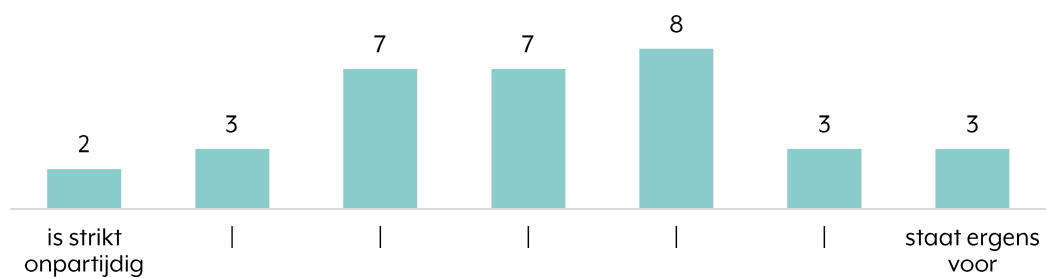
Een goede sfeer of het beste resultaat

Mijn burgemeester gaat voor: een goede sfeer / het beste resultaat

Een goede sfeer						Het beste resultaat
1	6	7	11	6	1	1

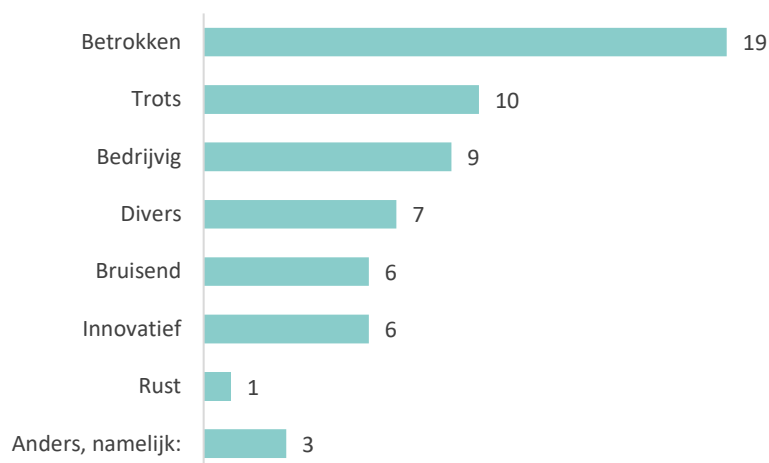
Strikt onpartijdig of ergens voor staan

Mijn burgemeester: is strikt onpartijdig / staat ergens voor						
Is strikt onpartijdig						Staat ergens voor
2	3	7	7	8	3	3

Kenmerken

Ambtenaren van de gemeente Dongen werd gevraagd welke woorden zij vinden dat het karakter van hun gemeente omschrijven. Ze konden hierbij kiezen uit zeven verschillende termen. De meeste ambtenaren kiezen hierbij voor betrokken. Daarnaast werden 'Trots' en 'Bedrijvig' door een aantal ambtenaren gekozen.

Welke twee woorden omschrijven het karakter van uw gemeente het best?	
Betrokken	19
Trots	10
Bedrijvig	9
Divers	7
Bruisend	6
Innovatief	6
Rust	1
Anders, namelijk:	3

Open vragen

Ambtenaren is de volgende open vraag voorgelegd: *'Als u de burgemeester van Dongen één plek in de gemeente zou kunnen laten zien, welke plek zou dit dan zijn en waarom?'*. Vanwege het relatief kleine aantal respondenten staan alle antwoorden hieronder weergegeven, in plaats van geclusterd rondom veel voorkomende plekken.

- “Achter de Bergen, een wijk waar onze geschiedenis en onze toekomst samensmelten (renovatie rijksmonument en nieuwbouw versterken elkaar hier).”
- “De Beljaart - mooie nieuwe woonwijk.”
- “De brug in de Sportlaan. Deze is tot stand gekomen door dat we de aannemers uitgedaagd hebben om met ons mee te denken naar een duurzame, circulaire en modulaire brug. Door een prima samenwerking tussen opdrachtgever aannemer en leverancier hebben we een bijzondere brug gerealiseerd die lage milieukosten heeft bij de aanleg en lage milieukosten heeft in 60 jaar beheerfase.”
- “De dwarsdijk want dat is een verborgen parel die ook duidelijk maakt dat plekken waar geen motorverzekering kan komen gekoesterd moeten worden.”
- “De ecologische verbindingszone. Dit is echt een aanwinst voor Dongen, te voet of met de fiets dichtbij huis de natuur in. ”
- “de loop van de donge. Water geeft levendigheid.”
- “de Volière in Park Vredeoord. Ik vind het uniek dat dit in het park staat en straalt voor mij unieke rust uit. Daarnaast ziet het er ook prachtig uit.”
- “Eagle Shelter, super mooi initiatief, noodzakelijk”
- “Het centrum, omdat dat een plek is waar alle faciliteiten behouden moeten blijven zodat mensen niet naar een buurgemeente hoeven te gaan voor de normale aankopen als eten, kleding en huishoudelijke artikelen.”
- “Het heuvelpark, omdat op deze historische typisch Dongense plek gedreven moderne ondernemers en kunstenaars zitten.”
- “Het park Vredeoord met het Wilhelminaplein en de herdenkingskapel, omdat heel veel activiteiten op deze plek plaatsvinden”
- “Heuvelpark”
- “industrieterrein, dit omdat hier nog een uitdaging ligt.”
- “Onvoldoende lokale bekendheid om deze vraag in te kunnen vullen”
- “onze afdeling om te weten wat we doen, waar we voor staan en dat goed kan uitdragen.”

Ambtenaren is daarnaast ook de volgende open vraag voorgelegd: *'Als ik denk aan de nieuwe burgemeester van Dongen, dan zie ik iemand die...'*.

- “Betrokken is, lef heeft, in contact is met burgers en medewerkers, bottum up werkt”
- “betrokken is, mag streng zijn, ook rechtvaardig, maar altijd open staat voor verschillende kanten van het verhaal.”

- “Boven de partijen staat, onafhankelijk is, géén mensenmens, zakelijk en privé gescheiden kan houden, écht integer is en niet doet alsof.”
- "Charismatisch is, bevlogenheid heeft, goed kan luisteren, zich laat adviseren en daarbij zelf goed meedenkt, durft te kiezen, tijdens crisis een echte burgervader/moeder kan zijn en ook met de vuist op tafel durft te slaan, staat voor zijn/haar ambtenaren en gemeente, benaderbaar is, communicatief vaardig is, als pre kennis heeft van bestuursrecht"
- “de regie neemt”
- “Die een goede daadkrachtige bestuurder is met hart voor de inwoners.”
- “die staat voor ieders belang”
- “een eerlijk beeld wil hebben van wat er daadwerkelijk speelt om daar goed op te kunnen acteren voor burgers en werknemers”
- “Enthousiasmeert”
- “hartelijk is en verbindt”
- “Hartelijk is maar toch de wettelijke kaders in de gaten houdt. De ambtenaren vertrouwt en adviezen serieus neemt.”
- “Innovatie, zorg en dienstverlening hoog in het vaandel heeft staan. Zorgt voor mensen buiten en binnen de organisatie, heeft oog voor relaties en is altijd gericht op de menselijke maat. Politieke drang van raadsleden en individuen met machtsbehoefte zijn ondergeschikt aan de zorg voor de inwoners van Dongen.”
- “niet boven maar tussen de mensen staat en die bestuurlijk sterk is.”
- "Toegankelijk, vriendelijk, betrouwbaar, bekwaam en zakelijk wanneer de ambt het nodig heeft maar wanneer het kan gewoon een mens. Vooral niet arrogant maar open staan voor anderen. Een man/vrouw van zijn woord. Zich niet meer voelen dan een ander."
- "Tussen de mensen staat, een verbinder is, gewoon is, geen hoge dunk heeft van zich zelf. Oog heeft voor de veteranen in Dongen. Een mensen mens. "
- “Verbinding zoekt”
- “voor zijn mensen staat.”
- “Weet dat zonder onze geschiedenis we ook geen toekomst hebben. Je moet weten waar we vandaan komen om te bepalen waar we naartoe willen. Bescherming van onze geschiedenis.”
- “Zeer benaderbaar is voor de inwoners en de medewerkers van de Gemeente Dongen.”
- "zich goed laat bijstaan/adviseren door specialisten maar die zeker ook daadkrachtig is. Verder dat die persoon emphatisch is en bevlogenheid toont. Verder kritisch is naar het functioneren van de organisatie, directie, college en raad, een daadkrachtige verbinder is om het samenspel tussen alle partijen te verbeteren."

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 4

Veldwerk

Dit onderzoek is uitgevoerd van 11 tot en met 18 oktober 2023. Het onderzoek werd via een open link verspreid onder de ambtenaren van de gemeente Dongen. In totaal is de vragenlijst 33 keer ingevuld.

Stellingen

De vragenlijst bestond uit tien stellingen, waarop invullers konden aangeven welke eigenschap of welk gedragsvoorbeeld zij belangrijk vinden voor hun nieuwe burgemeester. Deze stellingenset is ontwikkeld door Citisens, op basis van onderzoek naar leiderschapsstijlen van burgemeesters.

In 2022 is door Citisens een onderzoek uitgevoerd onder leden van het Citisens panel, waarbij hen is gevraagd wat een burgemeester voor hen de ideale burgemeester maakt. Ook zijn aan de hand van diverse wetenschappelijke publicaties over leiderschapsstijlen vier dimensies ontleed die leiderschap karakteriseren: 1) leiderschapsoriëntatie, 2) omgang met macht, 3) taakoriëntatie en 4) communicatiestijl. Op basis van de verzamelde data uit het Citisens panel zijn stellingen toegekend aan elk van deze vier dimensies. In de consultatie worden niet alle stellingen die behoren tot de dimensies getoond.

Door middel van een clusteranalyse zijn er aan de hand van de vier dimensies verschillende typen burgemeesters te onderscheiden. Deze vier typen (Efficiënte Probleemoplosser, Trouwe Beschermer, Enthousiaste Aanvoerder en Kritische Coach) vormen de basis voor de uitkomsten van de MijnBurgemeester-tool. Het type burgemeester dat het beste past bij de antwoorden die invullers gaven kregen zij aan het eind van de vragenlijst te zien. De beschrijving, zoals deze getoond werd, vindt u in bijlage 1.

Bijlage 1: Typen burgemeesters

Hieronder ziet u de omschrijvingen van de vier typen burgemeesters die de invullers aan het eind van de vragenlijst te zien kregen. Elke invuller kreeg het type te zien dat het meest overeen kwam met hun antwoorden op de stellingen. Daarnaast hadden zij de mogelijkheid om door te klikken en een omschrijving van alle vier de typen te lezen.

Efficiënte Probleemoplosser

“Waar een wil is, is een weg!”

Probleemoplossers hebben hun blik gericht op het hier en nu, en gaan recht op hun doel af. Vaak zijn dit doelen die door anderen zijn gekozen en vastgesteld.

Onderweg gaan zij moeilijkheden niet uit de weg. Sterker nog, probleemoplossers gaan actief aan de slag met het zoeken naar een oplossing. Zoals de naam al doet vermoeden, denkt dit type liever vanuit mogelijkheden dan belemmeringen.

Dat komt omdat de probleemoplosser resultaten wil boeken. Ze kiezen voor houding die daar op dat moment bij helpt: formeel of informeel, samen met anderen of alleen. Het is maar net wat er nodig is om samen vooruit te blijven gaan.

Trouwe Beschermer

“Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg”

Wat moet er gebeuren en wanneer? Dit zijn de vragen waar de trouwe beschermer zich mee bezig houdt. Daarbij richt dit type zich op uitdagingen van dit moment. Trouwe beschermers zijn geen fan van verandering, liever beschermen zij dat wat bekend en vertrouwd is. Dat steken zij ook niet onder stoelen of banken.

Onderweg houdt de trouwe beschermer zich zowel bezig met het einddoel als het proces. Problemen zijn er om op te lossen, maar niet door van de gebaande paden af te wijken.

Als het nodig is, kan de trouwe beschermer voor een autoritaire houding kiezen. Bij dreigend gevaar ondernemen zij liever snel actie dan dat zij lang praten. En bevoegdheden zijn er om te gebruiken als de situatie daarom vraagt.

Enthousiaste Aanvoerder

“Alleen ga je sneller, samen kom je verder”

De blik naar buiten! Dat is wat de enthousiaste aanvoerder typeert. Deze burgemeester richt zich op uitdagingen van de toekomst én heeft daar een visie op.

Enthousiaste aanvoerders zijn niet bang voor verandering. Sterker nog, onderweg zoeken zij rustig de grenzen op wanneer dat nodig is. Het liefst duiken zij de inhoud in om hun plannen werkelijkheid te laten worden.

Als het nodig is gebruiken enthousiaste aanvoerders hun bevoegdheden om zaken voor elkaar te krijgen. Daarbij gaan ze niet voorbij aan anderen. Met een enigszins informele houding weten zij anderen te betrekken en overtuigen. Samen onderweg naar die stip op de horizon.

Kritische Coach

“Teamwork makes the dream work”

De kritische coach is een echte bruggenbouwer die energie krijgt van contact met anderen en steeds de samenwerking opzoekt. Dit type vindt het belangrijk om anderen zo veel mogelijk te betrekken en ervoor te zorgen dat zij tot goede ideeën en besluiten kunnen komen.

Onderweg heeft de kritische coach veel aandacht voor de omgeving: is iedereen nog aangehaakt? En hoe is de sfeer? Een goed proces is minstens zo belangrijk als een mooi resultaat.

Hoewel hun houding eerder formeel dan informeel is, zijn kritische coaches erg sociaal vaardig. Ze weten goed aan te sluiten bij de leefwereld van hun publiek en houden van duidelijke communicatie.